

Rapport om workshopserien

Projektet Effektiva klimatåtgärder i
Österbottens kommuner

10.5.2023

 Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

SITOWISE

Bakgrund och mål

Projektet Effektiva klimatåtgärder i Österbottens kommuner:

Syftet med projektet var att utreda **läget inom klimatarbetet** i de österbottniska kommunerna samt att **kartlägga utmaningarna, de mest effektiva åtgärderna och möjligheterna till samarbete**. Målet var att öka kommunernas intresse och medvetenhet om klimatarbete.

Delhelhet 2: Genomförande av klimatåtgärder, ansökning av klimatfinansiering och grundandet av projektkonsortier:

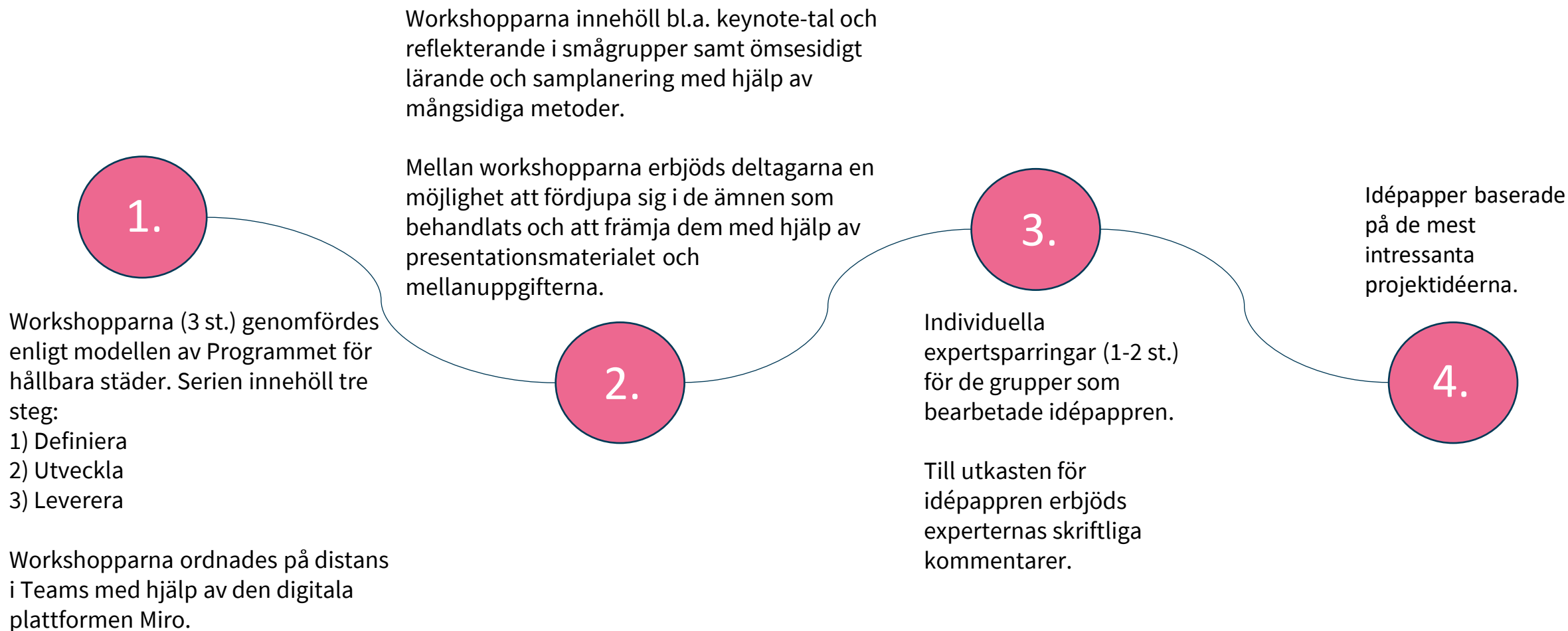
I delhelhet 2 erbjöds kommunerna expertstöd i ansökning av klimatfinansiering och grundande av projektkonsortier.

Delhelheten implementerades som en workshopserie med stödjande expertsparring.

Delhelhetens **resultat innehöll idéer för lösningar och projekt för det gemensamma klimatarbetet**, samt mer övergripande **idépapper för de bildade projektkonsortierna**.

I denna rapport presenteras en sammanfattning av resultaten av workshop-serien och sparringen. Projektidéerna, idépappren och keynote-presentationerna har rapporterats skilt.

Workshopseriens innehåll

Workshop 1 - Utmaningar och möjligheter i kommunernas klimatarbete 1/2

MÅL:

- Vi bekantar oss med varandra och resultaten av klimatarbetets nulägesanalys
- Vi kartlägger tillsammans klimatarbetets utmaningar, behov och möjligheter
- Vi identifierar tillsammans de viktigaste utvecklingsområdena
- Vi får bra färdigheter för gemensamt fortsatt arbete

DELTAGARE:

- Jakobstad, Korsholm, Kristinestad, Kronoby, Larsmo, Malax, Närpes, Nykarleby, Pedersöre, Vasa, Vörå och Österbottens förbund

KEYNOTE-TALEN OCH TEMAN:

- Kommunernas klimatarbete
- Resultaten av nulägesanalyserna för Österbottens kommuner
- Finansieringsmöjligheter för klimatarbetet

ARBETET:

- Utmaningar, behov och möjligheter i kommunernas klimatarbete
- Grundorsaksanalys av utmaningarna

Uppgift i Miro efter workshopen:

Fundera med hjälp av ”Hur skulle vi kunna..?”- frågor över de utmaningar, behov och möjligheter med klimatarbetet som kom upp under workshopen.

Workshop 1 - Utmaningar och möjligheter i kommunernas klimatarbete 2/2

RESULTAT:

- Deltagarna identifierade tillsammans utmaningar, behov, utvecklingsområden och möjligheter i anknytning till utvecklingen av klimatarbetet
- Deltagarna definierade tillsammans de huvudsakliga orsakerna samt grundorsakerna till utmaningarna i klimatarbetet
- I mellanuppgiften valde deltagarna de viktigaste utmaningarna och utvecklingsområdena och formulerade ”Hur skulle vi kunna...?”-frågor om dem

Bild 1. Kommunernas gemensamma reflekterande över utmaningar, behov och möjligheter i klimatarbetet

- ✓ Som de mest centrala utmaningarna identifierade deltagarna bristen på personalresurser och ekonomiska resurser. Olika utmaningar och möjligheter identifierades ändå mångsidigt.
- ✓ Till de viktigaste utvecklingsområdena att lösa lyfte deltagarna bl.a.
  - ✓ Finansiering av den gröna omställningen, klimatbudgetering
  - ✓ Delaktighet av kommuninvånare, beslutsfattare och lokala nyckelpersoner
  - ✓ Tillräckliga personalresurser och stöd
  - ✓ Påskyndande av åtgärderna och omställningen
  - ✓ Förminskning av kolavtrycket från mattjänster

Workshop 2 – Klimatarbetets goda praxis och brainstorming för att lösa utmaningarna

MÅL:

- Vi identifierar god praxis inom kommunernas klimatarbete
- Vi utvecklar tillsammans nya lösningar och idéer baserat på de identifierade utmaningarna, behoven och möjligheterna i klimatarbetet
- Vi identifierar tillsammans de mest intressanta lösningarna och projektidéerna
- Vi får goda färdigheter för fortsatt arbete

KEYNOTE-TALEN OCH TEMAN:

- God praxis i kommunernas klimatarbete
- Att utveckla genom att prova sig fram

DELTAGARE:

- Jakobstad, Korsholm, Kronoby, Laihela, Malax, Närpes, Nykarleby, Pedersöre, Vasa och Österbottens förbund

ARBETET:

- Lösningar i klimatarbetet
- Preliminära idéer för projekt

Mellanuppgift efter workshopen:

- Föreslå nya projektidéer för idépappersfasen i Miro
- En enkät till kommunerna om de projektteman som ska väljas för vidareutveckling

Workshop 2 - Klimatarbetets goda praxis och brainstorming för att lösa utmaningarna

RESULTAT:

- Deltagarna brainstormade fram mångsidiga lösningar baserat på de gemensamt identifierade utmaningarna, behoven och möjligheterna
- Deltagarna valde de mest intressanta idéerna och brainstormade tillsammans kring preliminära projektidéer
- Kommunerna valde de intressantaste idéerna och projektförslagen till idépappersfasen

Bild 2. Kommunernas gemensamma lösningar till klimatarbetet

- ✓ Preliminära lösnings- och projektidéer bildades mångsidigt kring följande teman: Klimatkommunikation och delaktighet, Klimatbudgeteringen, Biodiversitet, Kunskapslyft för beslutsfattare och att engagera dem i klimatarbetet, Utvecklingen av skolornas klimatarbete, Utveckling av användning av fastigheter och förbättring av energieffektiviteten, Biogasekonomin och utvecklingen av jordbruket, Hållbar mobilitet, Klimatkoordinator
- ✓ Av dessa valde kommunerna följande teman till idépappersfasen: **Att involvera beslutsfattare och engagera dem i klimatarbetet, Hållbar mobilitet, Energieffektivitet och användning av fastigheter, Utvecklingen av skolornas klimatarbete samt Biogas och utvecklingen av jordbruket**

Workshop 3 - Bearbetandet av idépappren 1/2

MÅL:

- Vi jobbar i grupper för att utveckla projektidéer inom klimatarbetet. Projekten bygger på kommunernas behov och möjligheter som identifierats under våren.
- Idépappren delas för feedback med de andra grupperna och vi tar vara på det vi lärt oss.
- Som resultat av workshopen har projektidéerna utvecklats till idépapper och grupperna har fått goda färdigheter för gemensamt fortsatt arbete

DELTAGARE:

- Kristinestad, Korsholm, Närpes, Nykarleby, Pedersöre, Vasa, Vörå och Österbottens förbund

KEYNOTE-TALEN OCH TEMAN:

- Beslutsfattarnas engagemang och kunskapslyft i klimatarbetet
- Hållbar mobilitet
- Utveckling av användningen av fastigheter och förbättring av energieffektiviteten
- Skolornas klimatarbete
- Biogasekonomi och utveckling av jordbruket

ARBETET:

- Bearbetande av idépapper för de utvalda projektförslagen
- Sparring av de andra grupperna
- Vad har vi lärt oss? Fortsatt arbete med idépappren

Uppgift efter workshopen:

De för konsortierna eller för kommunerna gemensamma teamen som bearbetat projektförslagen bokar expertsparring

Workshop 3 - Bearbetandet av idépappren 2/2

RESULTAT:

- Idépapper för klimatprojekt. Idépappren har bearbetats av konsortiernas/ kommunernas gemensamma team och består av projektens uppbyggnad, inklusive bl.a. åtgärder, tidtabeller och de aktörer som genomför projektet
- ✓ Kommunerna bearbetade fyra utkast av idépapper i följande teman:
  - **Biogasekonomin och utvecklingen av jordbruket**
  - **Hållbar mobilitet**
  - **Användningen och energieffektiviteten av fastigheter**
  - **Beslutsfattarnas engagemang och kunskapslyft i klimatarbetet**

Sparringar och idépapper

Efter workshopparna erbjöds grupperna/konsortierna expertsparring och skriftliga kommentarer till idépappren.

Före sparringen skickades ett renskrivet idépapper i Word-format till varje konsortium på basis av just då rådande resultat. Pappret kompletterades med en lista över potentiella finansieringskällor för projektet.

Slutresultatet blev **fyra olika idépapper**. Idépapprens innehåll sammanfattas på följande sidor.

Teman i idépappren:

1) Biogasekonomin och utvecklingen av jordbruket

2) Hållbar mobilitet

3) Användningen och energieffektiviteten av fastigheter

4) Beslutsfattarnas engagemang och kunskapslyft i klimatarbetet

Biogasekonomin och utvecklingen av jordbruket

MÅL:

- Ett hållbart biogasnätverk i Österbotten
- Främjandet av ett ekologiskt hållbart fordonsbestånd, hållbara transportmedel, utnyttjande av jordbruksavfall och utveckling av landsbygden (inkl. ekonomiskt hållbar utveckling), åtgärder för att minska utsläppen. Därtill får företagen stöd i den gröna omställningen.

DELTAGARE OCH TANKAR OM GENOMFÖRANDE AV PROJEKTET:

- Nykarleby, Närpes och Vasa
- Gasdirektören, gaskoordinatorn, kommunen, samt lokala aktörer inom jordbruket, avfallshantering, uppvärmning, och dylika aktörer skulle kunna ansvara för genomförande av projektet.

POTENTIELLA FINANSIERINGSKÄLLOR:

- Miljöministeriet: [Finansiering för återvinning av näringsämnen](#) (länk).
- Business Finland: [Energistöd för kolsnålare energisystem](#) (länk).
- Miljöministeriet: Programmet Kommunernas klimatlösningar (ansökan börjar 05/2023), Miljöministeriet stöder projekt som inom kommunerna och regionerna har som mål att minska utsläppen av växthusgaser
- EU-finansiering – bl.a. strukturfondprojekt: EAKR, ESR+, JTF (många ansökningar på gång för programperioden 2021-27)

Hållbar mobilitet

MÅL:

- Främjande av bygget av cykelleder
- Ett gemensamt projekt för att hjälpa kommuner med bidragsansökningar
- Utsläppen från trafiken minskas, bättre folkhälsa, effektivare användning av material, energibesparingar, bättre luftkvalitet, samt mindre slitage på asfalt.

POTENTIELLA FINANSIERINGSKÄLLOR:

- [Bidrag från Traficom](#) (länk), i synnerhet:
  - Statsunderstöd för program som främjar gång och cykling
  - Statsunderstöd för mobilitetsstyrning
  - Statunderstöd inom investeringsprogrammet för gång och cykling
- EU-finansiering – bl.a. strukturfondsprojekt: EAKR, ESR+, JTF (många ansökningar på gång som beträffar programperioden 2021-27)

DELTAGARE OCH TANKAR OM GENOMFÖRANDE AV PROJEKTET:

- Korsholm, Nykarleby, Vasa
- Potentiella aktörer för genomförande av projektet kunde vara kommunerna/städerna och företagen samt beträffande cykelvägar längs med statens leder, NTM-centralen.

OBSERVATIONER AV SPARRINGEN:

- Utnyttjande av finansieringskanaler blev ett diskussionsämne:
  - Finansieringskanaler för hållbar mobilitet
  - Konkreta tips och ärenden kring ansökningar om finansiering
  - Till hurdana projekt kan man få finansiering
  - En del av kommunerna har lite tidigare erfarenhet
- Utveckling av kollektivtrafiken tangerades, bl.a. bussarnas realtidslokalisering.

Användningen och energieffektiviteten av fastigheter

MÅL:

- Lagring av energi, optimering av energikonsumtion samt innovationer och förnyelser för energismarta fastigheter (på landsbygden)
- Optimera och maximera användningen av fastighetshanteringssystem
- Tillämpning av principer och åtgärder för cirkulär ekonomi, inklusive attitydfostran

POTENTIELLA FINANSIERINGSKÄLLOR:

- Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA): [Understöd för övergång till lågtemperaturfjärrvärme](#) (länk), [Energiunderstöd för ARA-samfund](#) (länk), [Understöd för att frångå oljeuppvärmning i kommuner, församlingar och föreningar](#) (länk)
- Business Finland: [Innovativ offentlig upphandling](#) (länk) och [Energistöd för kolsnålare energisystem](#) (länk)
- Miljöministeriet: Programmet Kommunernas klimatlösningar (ansökning börjar 05/2023) och EU-finansiering

DELTAGARE OCH TANKAR OM GENOMFÖRANDE AV PROJEKTET:

- Vörå, Korsholm, Närpes
- En projektanställd kunde rekryteras för att genomföra projektet
- Kommunernas utvecklingsbolag skulle kunna erbjuda resurser

OBSERVATIONER AV SPARRINGEN:

- Diskussion om praktiska åtgärder: kartläggning och anvisning
- Utvärdering av prioriteter beträffande kostnadseffektivitet och minskning av kolutsläppen
- Ekonomisk potential inom efterfrågefleksibilitet
- Finansieringsansökan i det första skedet skulle kunna riktas till utredningsarbete; separat finansiering för genomförandet
- En gemensam ansökan med andra kommuner
- Återanvändning av möbler osv. som en separat projektidé

Beslutsfattarnas engagemang och kunskapslyft i klimatarbetet

MÅL:

- Kunskapslyft för tjänstemän, politiker och allmänheten
- Positivare attityd till arbetet kring främjande av hållbar utveckling
- Förbättrat samarbete och lägre tröskel till klimatarbete i kommunerna

DELTAGARE OCH TANKAR OM GENOMFÖRANDE AV PROJEKTET:

- Korsholm och Pedersöre
- Alla kommuner i Österbotten skulle kunna delta i genomförandet av projektet
- Samarbete med universitet och högskolor

POTENTIELLA FINANSIERINGSKÄLLOR:

- Miljöministeriet: Programmet Kommunernas klimatlösningar (ansökning börjar 05/2023)
- Miljöministeriet/Mellersta Finlands NTM-central: Understöd för miljöupporstran och -upplysning (ansökning varje höst)
- EU-finansiering – bl.a. strukturfondsprojekt: EAKR, ESR+, JTF (många regionala ansökningar på gång som beträffar programperioden 2021-27)

OBSERVATIONER AV SPARRINGEN:

- Största utmaningen: fånga beslutsfattarnas intresse för klimatfrågorna
- Mera diskussion om ungdomar som målgrupp
- Fungerande kommunikation, sociala medier är en bra kanal för klimatkommunikation
- Om resurser: särskilda projektpersoner, självfinansieringsandelar ordnas vid behov
- Exempel från andra kommuner är viktiga motiveringar för beslutsfattare om klimatarbetets vikt

SITOWISE

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Tack!